

Sygn. akt III AUa 898/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Magdalena Budzyńska - Górecka SSA Daria Stanek (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r. w Gdańsku

sprawy C. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji C. G.

od wyroków Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 października 2011 r. sygn. akt VIII U 27/11, z dnia 20 października 2011 r. sygn. akt VIII U 1407/11 oraz z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 141/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 898/12

Uzasadnienie:

Decyzją z dnia 5 marca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2009 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 r. tj. 1077,33 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,10 %.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona C. G.. Ubezpieczona wskazała, iż w decyzji ZUS z 5 marca 2009 r. została zwaloryzowana przez ZUS od dnia 1 marca 2009 r. niewłaściwa, zaniżona wysokość emerytury w kwocie 1.077,33 zł brutto wskaźnikiem 106,10 %. Ubezpieczona wskazała również, iż nie zgadza się z poprzednimi decyzjami z dnia 5 marca 2006 r. i z dnia 5 marca 2008 r. dotyczącymi waloryzacji zaniżonej emerytury przyznanej na podstawie fałszywej decyzji z dnia 15 czerwca 2005 r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Gdańsku – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 października 2011 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej (sygn. akt VIII U 27/11).

Sąd Okręgowy orzekał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

C. G., urodzona w dniu (...), miała ustalone decyzją z dnia 15 grudnia 1995 roku prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 15 czerwca 2005 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej emeryturę od 31 maja 2005 roku, tj. od osiągnięcia wieku. Ubezpieczona złożyła odwołanie od powyższej decyzji.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2005 roku Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni (sygn. akt VIII U 3027/05), oddalił odwołanie.

Ubezpieczona wniosła apelację od powyższego wyroku.

Wyrokiem z dnia 17 października 2006 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku, sygn. akt III AUa 71/06, oddalił apelację. Natomiast postanowieniem z dnia 1 marca 2007 roku Sąd Apelacyjny, sygn. akt III AUa 71/06, odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonej. Postanowienie powyższe zostało zaskarżone przez ubezpieczoną zażaleniem, które Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 października 2007 roku, sygn. akt II UZ 25/07, oddalił.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem powyższego postępowania była kontrola prawidłowości wyliczenia wysokości emerytury.

Decyzją z dnia 5 marca 2006 roku pozwany dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonej od dnia 1 marca 2006 roku. W decyzji stwierdzono, iż wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2006 roku, tj. 988,84 zł przez wskaźnik waloryzacji 102,30%, zaś emerytura po waloryzacji wynosi 1011,58 zł.

Decyzją z dnia 5 marca 2008 roku pozwany dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonej od dnia 1 marca 2008 roku. W decyzji stwierdzono, iż wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 29 lutego 2008 roku, tj. 1011,58 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,50%, zaś emerytura po waloryzacji wynosi 1077,33 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona. Wyrokiem z dnia 1 października 2008 r. wydanym w sprawie VIII U 1886/08 Sąd Okręgowy w Gdańsku w punkcie I oddalił odwołanie ubezpieczonej, zaś w punkcie II żądanie wnioskodawczym w zakresie ponownego przeliczenia emerytury i renty oraz renty od 12 grudnia 1995 r. do 30 maja 2005 r. potraktował jako nowy wniosek i przekazał pozwanemu organowi rentowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona. Wyrokiem z dnia 2 lipca 2009 r. wydanym w sprawie III AUa 1975/08 Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację ubezpieczonej.

Decyzją z 5 marca 2009 r. zaskarżoną w niniejszym postępowaniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2009 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 r. tj. 1077,33 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,10 %.

Sąd Okręgowy podkreślił, że stan faktyczny w sprawie był niesporny między stronami. Wynikał on nadto z dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że kwestia prawidłowości decyzji z dnia 15 czerwca 2005 r. była już przedmiotem badania Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie o sygnaturze VIII U 3027/05 oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie o sygnaturze III AUa 71/06. Powyższe postępowanie zostało prawomocnie zakończone.

Podobnie decyzja waloryzacyjna z dnia 5 marca 2008 r. była również przedmiotem kontroli sądowej w sprawie o sygnaturze akt VIII 1886/08 i III AUa 1975/08. Niniejsza sprawa również została prawomocnie zakończona.

Wszystkie kwestie podnoszone przez skarżącą dotyczące nieprawidłowości przy wydawaniu decyzji z dnia 15 czerwca oraz z dnia 5 marca 2008 r. były już przedmiotem orzekania w w/w sprawach, zatem zachodzi tu powaga rzeczy osądzonej. Oznacza to, że Sąd nie jest uprawniony do prowadzenia ponownie postępowania w tym zakresie. Przedmiotem niniejszego postępowania może być wyłącznie kontrola prawidłowości wydania decyzji z dnia 5 marca 2009 r.

Waloryzacja świadczeń emerytalnych i rentowych – jak stwierdził Sąd I instancji - uregulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.). Stosownie od treści art. 88 tej ustawy, emerytury i renty podlegają okresowej waloryzacji od dnia 1 marca. Sposób waloryzacji określa ustęp 2 i 3 cytowanego przepisu, stanowiąc, iż waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji, a waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Stosownie zaś do treści art. 89 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. W myśl ust. 2 wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów

Sąd Okręgowy uznał, że jak bezspornie wynika z dokumentacji, na dzień 28 lutego 2009 roku skarżącej przysługiwało świadczenie w wysokości 1077,33 zł. Zgodnie zaś z komunikatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 lutego 2009 r. (M. P. z dnia 20 lutego 2009 r.) w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, wydanym na podstawie art. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 21 stycznia 2009 r.), wskaźnik waloryzacji wyniósł w 2009 r. 106,10%. Tak więc, stosownie do treści art. 88 ust. 1 cytowanej ustawy, po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenia na kwotę 1.143,05 zł.

Obok waloryzacji samego świadczenia, stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów, jednoczesnej waloryzacji tym samym wskaźnikiem waloryzacyjnym ulega podstawa wymiaru świadczenia.

W zaskarżonej decyzji pozwany prawidłowo do waloryzacji podstawy wymiaru świadczenia przyjął kwotę 1.694,13 zł, stanowiącą podstawę wymiaru świadczenia uwzględniającą jej waloryzację. Po przemnożeniu wskaźnikiem 106,10% zwaloryzowana kwota wyniosła 1.797,47 zł.

Dokonywanie w decyzji waloryzacyjnej tak waloryzacji samego świadczenia, jak i waloryzacji podstawy jego wymiaru, nie oznacza jednak – jak podkreślił Sąd I instancji - podwójnego podwyższenia świadczenia, stanowi bowiem jedynie wykonanie tego samego działania w dwóch płaszczyznach, co doprowadza do tego samego efektu - waloryzacji świadczenia aktualnym wskaźnikiem waloryzacyjnym.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany dokonał prawidłowej waloryzacji zarówno samego świadczenia, jak i podstawy wymiaru świadczenia i ustalił jego prawidłową wysokość, albowiem jak wskazano powyżej, działania polegające na waloryzacji samego świadczenia oraz waloryzacji podstawy jego wymiaru są dokonywane niezależnie od siebie i praktyczny wymiar dla osób pobierających świadczenie ma przede wszystkim waloryzacja samego świadczenia.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w świetle treści przepisów art. 88 i art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS waloryzacja tak samego świadczenia emerytalnego, jak i podstawy jego wymiaru została dokonana w decyzji z dnia 5 marca 2009 roku prawidłowo i odwołanie skarżące od powyższej decyzji jest bezzasadne.

Z przytoczonych względów, na mocy art. 477 (14) § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

Decyzją z dnia 5 marca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2011 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 r. tj. 1.195,86 zł przez wskaźnik waloryzacji 103,10 %.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona C. G..

Ubezpieczona wskazała, iż odwołanie jest jednocześnie skargą o wznowienie postępowania w sprawach o wysokość jej emerytury od dnia 31 maja 2005 r., od których zależna jest jej obecna wysokość emerytury. Nadto, odwołanie jest również skargą

o wznowienie postępowania w sprawie wyrównania renty inwalidzkiej wypłacanej przez ZUS w okresie od 27 grudnia 1995 r. do 30 maja 2005 r. oraz o wypłatę wyrównania pieniężnego za powyższy okres. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS przez prawidłową waloryzację jej emerytury po uprzednim dokonaniu zmiany decyzji ZUS z dnia 15 czerwca 2005 r., 5 marca 2006 r., 5 marca 2008 r., 5 marca 2009 r. i 4 marca 2010 r. Nadto, ubezpieczona wniosła o wypłatę wyrównania emerytury za okres od dnia 31 maja 2005 r.

do dnia zapłaty oraz o zasądzenie odszkodowania za doznane krzywdy, szkody moralne, fizyczne i materialne.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego odrzucenie, ewentualnie o oddalenie.

Sąd Okręgowy w Gdańsku – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 października 2011 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej (sygn. akt VIII U 1407/11).

Sąd Okręgowy orzekał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

C. G., urodzona w dniu (...), miała ustalone decyzją z dnia 15 grudnia 1995 roku prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 15 czerwca 2005 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej emeryturę od 31 maja 2005 roku, tj. od osiągnięcia wieku.

Decyzją z 5 marca 2011 r. zaskarżoną w niniejszym postępowaniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2011 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 r. tj. 1.195,86 zł przez wskaźnik waloryzacji 103,10 %.

Sąd Okręgowy podkreślił, że stan faktyczny w sprawie był niesporny między stronami. Wynikał on nadto z dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu.

Sąd I instancji wskazał, że waloryzacja świadczeń emerytalnych i rentowych regulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.). Stosownie od treści art. 88 tej ustawy, emerytury i renty podlegają okresowej waloryzacji od dnia 1 marca. Sposób waloryzacji określa ustęp 2 i 3 cytowanego przepisu, stanowiąc, iż waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji, a waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Stosownie zaś do treści art. 89 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. W myśl ust. 2 wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów.

Jak bezspornie wynika z dokumentacji, na dzień 28 lutego 2009 roku skarżącej przysługiwało świadczenie w wysokości 1.195,86 zł. Zgodnie zaś z komunikatem Ministra Pracy im Polityki Społecznej z dnia 9 lutego 2011 r. (M. P. z dnia 14 lutego 2011 r.) w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, wydanym na podstawie art. 89 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskaźnik waloryzacji wyniósł w 2011 r. 103,10%. Tak więc, stosownie do treści art. 88 ust. 1 cytowanej ustawy, po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany, zdaniem Sadu I instancji, prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenia na kwotę 1.232,93 zł.

Obok waloryzacji samego świadczenia, stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów, jednoczesnej waloryzacji tym samym wskaźnikiem waloryzacyjnym ulega podstawa wymiaru świadczenia. W zaskarżonej decyzji pozwany, w ocenie Sądu Okręgowego, prawidłowo do waloryzacji podstawy wymiaru świadczenia przyjął kwotę 1.880,51 zł, stanowiącą podstawę wymiaru świadczenia uwzględniającą jej waloryzację. Po przemnożeniu wskaźnikiem 103,10% zwaloryzowana kwota wyniosła 1.938,81 zł.

Sąd I instancji podkreślił, że dokonywanie w decyzji waloryzacyjnej tak waloryzacji samego świadczenia, jak i waloryzacji podstawy jego wymiaru, nie oznacza jednak podwójnego podwyższenia świadczenia, stanowi bowiem jedynie wykonanie tego samego działania w dwóch płaszczyznach, co doprowadza do tego samego efektu - waloryzacji świadczenia aktualnym wskaźnikiem waloryzacyjnym.

W ocenie Sądu Okręgowego, pozwany dokonał prawidłowej waloryzacji zarówno samego świadczenia, jak i podstawy wymiaru świadczenia i ustalił poprawnie jego wysokość, albowiem jak wskazano powyżej, działania polegające na waloryzacji samego świadczenia oraz waloryzacji podstawy jego wymiaru są dokonywane niezależnie od siebie i praktyczny wymiar dla osób pobierających świadczenie ma przede wszystkim waloryzacja samego świadczenia.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w świetle treści przepisów art. 88 i art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS waloryzacja tak samego świadczenia emerytalnego, jak i podstawy jego wymiaru została dokonana w decyzji z dnia 5 marca 2011 roku prawidłowo i odwołanie skarżącej od powyższej decyzji jest bezzasadne.

Z przytoczonych względów, na mocy art. 477 (14) § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

Sąd I instancji podkreślił, że wszystkie kwestie podnoszone przez skarżącą dotyczące nieprawidłowości przy wydawaniu decyzji przyznającej jej prawo do renty i emerytury oraz waloryzacji emerytury były już przedmiotem orzekania, zatem zachodzi tu powaga rzeczy osądzonej. Oznacza to, że Sąd nie jest uprawniony do prowadzenia ponownie postępowania w tym zakresie.

Gdy chodzi o skargę ubezpieczonej o wznowienie postępowań, to Sąd I instancji zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 405 k.p.c. do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401 (1) k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest Sąd instancji wyższej. Do wznowienia postępowania na innej podstawie właściwy jest sąd, który ostatnio orzekał co do istoty sprawy. Z odwołania skarżącej wynika, że domaga się ona wznowienia postępowania w sprawach prawomocnie zakończonych wyrokami Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Tak więc to Sąd Apelacyjny jest właściwy do rozpoznania tych skarg.

Sąd Okręgowy wskazał nadto, że roszczenia ubezpieczonej dotyczące wyrównania renty inwalidzkiej oraz emerytury, a także wypłaty zadośćuczynienia będą mogły być przez nią dochodzone dopiero w razie ustalenia, że renta i emerytura były jej wypłacane w zaniżonej wysokości.

Decyzją z dnia 04 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2010 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2010 r. tj. 1143,05 zł przez wskaźnik waloryzacji 104,62 %.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona C. G.. Ubezpieczona wskazała, iż w decyzji ZUS z 5 marca 2010 r. została zwaloryzowana przez ZUS od dnia 1 marca 2010 r. niewłaściwa, zaniżona wysokość emerytury w kwocie 1143,05 zł brutto zaniżonym wskaźnikiem 104,62 %. Ubezpieczona wskazała również, iż nie zgadza się z poprzednimi decyzjami z dnia 5 marca 2006 r., z dnia 5 marca 2008 r. i dnia 01.03.2009 r. dotyczącymi waloryzacji zaniżonej emerytury przyznanej na podstawie fałszywej decyzji z dnia 15 czerwca 2005 r. Zgodnie z obliczeniami ubezpieczonej zawartymi w odwołaniu różnica zaniżenia emerytury brutto wynosi 215,69 zł (1411,55 zł - 1195,86 zł), a różnica zaniżenia podstawy wymiaru emerytury 339,31 zł (2219,82 zł - 1880,51 zł).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Gdańsku – VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2012 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej (sygn. akt VIII U 141/11).

Sąd Okręgowy orzekał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

C. G., urodzona w dniu (...), miała ustalone decyzją z dnia 15 grudnia 1995 roku prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 15 czerwca 2005 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonej emeryturę od 31 maja 2005 roku, tj. od osiągnięcia wieku. Ubezpieczona złożyła odwołanie od powyższej decyzji.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2005 roku Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni (sygn. akt VIII U 3027/05), oddalił odwołanie. Ubezpieczona wniosła apelację od powyższego wyroku. Wyrokiem z dnia 17 października 2006 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku, sygn. akt III AUa 71/06, oddalił apelację. Natomiast postanowieniem z dnia 1 marca 2007 roku Sąd Apelacyjny, sygn. akt III AUa 71/06, odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonej. Postanowienie powyższe zostało zaskarżone przez ubezpieczoną zażaleniem, które Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 października 2007 roku, sygn. akt II UZ 25/07, oddalił.

Przedmiotem powyższego postępowania była kontrola prawidłowości wyliczenia wysokości emerytury.

Decyzją z dnia 5 marca 2006 roku pozwany dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonej od dnia 1 marca 2006 roku. W decyzji stwierdzono, iż wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2006 roku, tj. 988,84 zł przez wskaźnik waloryzacji 102,30%, zaś emerytura po waloryzacji wynosi 1011,58 zł.

Decyzją z dnia 5 marca 2008 roku pozwany dokonał waloryzacji emerytury ubezpieczonej od dnia 1 marca 2008 roku. W decyzji stwierdzono, iż wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 29 lutego 2008 roku, tj. 1011,58 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,50%, zaś emerytura po waloryzacji wynosi 1077,33 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona. Wyrokiem z dnia 1 października 2008 r. wydanym w sprawie VIII U 1886/08 Sąd Okręgowy w Gdańsku w punkcie I oddalił odwołanie ubezpieczonej, zaś w punkcie II żądanie wnioskodawczyni w zakresie ponownego przeliczenia emerytury i renty oraz renty od 12 grudnia 1995 r. do 30 maja 2005 r. potraktował jako nowy wniosek i przekazał pozwanemu organowi rentowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona. Wyrokiem z dnia 2 lipca 2009 r. wydanym w sprawie III AUa 1975/08 Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację ubezpieczonej.

Decyzją z 5 marca 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2009 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 r. tj. 1077,33 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,10 %.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona. Wyrokiem z dnia 10 października 2011 r. wydanym w sprawie VIII U 27/11 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił odwołanie ubezpieczonej. Ubezpieczona wniosła apelację. Brak danych czy wyrok sądu apelacyjnego zapadł.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 04 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji świadczenia emerytalnego C. G. od dnia 01 marca 2010 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2010 r. tj. 1143,05 zł przez wskaźnik waloryzacji 104,62 %.

Sąd Okręgowy stwierdził, że stan faktyczny w sprawie był niesporny między stronami. Wynikał on nadto z dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu.

Na wstępie rozważań Sąd Okręgowy wskazał, że wszystkie kwestie podnoszone przez skarżącą dotyczące nieprawidłowości przy wydawaniu decyzji z dnia 15 czerwca 2005 r. przyznającej emeryturę oraz z dnia 5 marca 2009 r. dotyczącej ostatniej waloryzacji były już przedmiotem orzekania w w/w sprawach, zatem zachodzi tu powaga rzeczy osądzonej. Oznacza to, że Sąd nie jest uprawniony do prowadzenia ponownie postępowania w tym zakresie.

Przedmiotem niniejszego postępowania może być wyłącznie kontrola prawidłowości wydania decyzji z dnia 4 marca 2010 r.

Tym samym mając na uwadze treść podnoszonych przez ubezpieczoną konsekwentnie także w toku niniejszego postępowania podobnych argumentów związanych ze świadczeniem przyznany w 2005 r. i poprzednimi waloryzacjami, Sąd I instancji nadmieniał, iż w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz wyrokowania przed sądem odwoławczym. Oznacza to, że rozstrzygnięcie Sądu powinno dotyczyć tylko i wyłącznie kwestii objętych zaskarżoną decyzją i rozstrzygnięcie to odnosi się do tylko do zaskarżonej decyzji (art. 477 § 2, art. 477 (14) § 2 i art. 477 14a k.p.c.) - tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 maja 1999 r. (II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Z tych też względów Sąd Okręgowy szczegółową polemikę z zarzutami ubezpieczonej, które co należy podkreślić nie dotyczą zaskarżonych decyzji - za zbędną i bezprzedmiotową.

Sąd I instancji przytoczył, iż waloryzacja świadczeń emerytalnych i rentowych regulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.). Stosownie do treści art. 88 tej ustawy, emerytury i renty podlegają okresowej waloryzacji od dnia 1 marca. Sposób waloryzacji określa ustęp 2 i 3 cytowanego przepisu, stanowiąc, iż waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji, a waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Stosownie zaś do treści art. 89 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. W myśl ust. 2 wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów

W tym miejscu Sąd Okręgowy zaznaczył, w odniesieniu do zarzutów ubezpieczonej, że wskaźnik waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych nie leży w gestii uznania ZUS. Jest on ogłaszany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski",

na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 89. ust 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Odpowiednio - według komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12.02.2010 r. (Monitor Polski z 2010 r. Nr 8 poz. 75), wskaźnik waloryzacji emerytur i rent za rok 2010 r. ustalony został na poziomie 104,62 % i pozwany zobowiązany był taki wskaźnik zastosować.

Jak bezspornie wynika z dokumentacji, na dzień 28 lutego 2009 roku skarżącej przysługiwało świadczenie w wysokości 1143,05 zł.

Tak więc, stosownie do treści art. 88 ust. 1 cytowanej ustawy, po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenia na kwotę 1195,86 zł.

Obok waloryzacji samego świadczenia, stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów, jednoczesnej waloryzacji tym samym wskaźnikiem waloryzacyjnym ulega podstawa wymiaru świadczenia.

W zaskarżonej decyzji pozwany prawidłowo, w ocenie Sądu I instancji, do waloryzacji podstawy wymiaru świadczenia przyjął kwotę 1.797,47 zł, stanowiącą podstawę wymiaru świadczenia uwzględniającą jej waloryzację. Po przemnożeniu wskaźnikiem 104,62% zwaloryzowana kwota wyniosła 1.880,51 zł.

Dokonywanie w decyzji waloryzacyjnej tak waloryzacji samego świadczenia, jak i waloryzacji podstawy jego wymiaru, nie oznacza jednak podwójnego podwyższenia świadczenia, stanowi bowiem jedynie wykonanie tego samego działania w dwóch płaszczyznach, co doprowadza do tego samego efektu - waloryzacji świadczenia aktualnym wskaźnikiem waloryzacyjnym.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany dokonał prawidłowej waloryzacji zarówno samego świadczenia, jak i podstawy wymiaru świadczenia i ustalił jego prawidłową wysokość, albowiem jak wskazano powyżej, działania polegające na waloryzacji samego świadczenia oraz waloryzacji podstawy jego wymiaru są dokonywane niezależnie od siebie i praktyczny wymiar dla osób pobierających świadczenie ma przede wszystkim waloryzacja samego świadczenia.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, iż w świetle treści przepisów art. 88 i art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS waloryzacja tak samego świadczenia emerytalnego, jak i podstawy jego wymiaru została dokonana w decyzji z dnia 4 marca 2010 roku prawidłowo i odwołanie skarżące od powyższej decyzji jest bezzasadne.

Z przytoczonych względów, na mocy art. 477 (14) § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2012 r. Sąd Apelacyjny – Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 219 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. połączył sprawę III AUa 1083/12 ze sprawą III AUa 898/12 celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia apelacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 kwietnia 2012 r. (sygn. akt VIII U 141/11) z apelacjami wywiedzionymi przez ubezpieczoną od wyroków Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 października 2011 r. (sygn. akt VIII U 27/11 i z dnia 20 października 2011 r. (sygn. akt VIII U 16407/11) i postanowił o dalszym prowadzeniu sprawy pod wspólną sygnaturą akt III AUa 898/12.

Apelacje od powyższych wyroków wywiodła wnioskodawczyni, zarzucając:

- 1) naruszenie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., na zasadzie którego sprawa VIII U 1407/11 jest zależna od poprzedniej sprawy XV U 1281/10, z nowym numerem VIII U 141/11 oraz od sprawy XV U 2913/09, z nowym numerem VIII U 27/11,
- 2) nieważność postępowania - zgodnie z art. 379 pkt 3 k.p.c., w którym jest mowa o nieważności postępowania, jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta i zgodnie z pkt 5, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw, co jest jednoczesnym naruszeniem art. 87 (1) § 1 kpc przez wydawanie bezzasadnych postanowień odrzucających wnioski o kompetentnego i uczciwego pełnomocnika z urzędu i zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz o wyłączenie sędziego,
- 3) naruszenie przepisów postępowania, w wyniku których zostały naruszone prawa konstytucyjne ubezpieczonej jako człowieka i obywatelki Polski,
- 4) naruszenie prawa materialnego przez błędną i fałszywą jego wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie - art. 88 i 89 oraz przepisów ustawy z dn. 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zastosowanych do naliczenia i waloryzacji emerytury oraz wcześniej do waloryzacji renty, która została naliczona na podstawie ustawy z dnia 14.12.1982 r.,
- 5) naruszenie art. 366 k.p.c. o powadze rzeczy osądzonej.

W apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 11 kwietnia 2012 r. wnioskodawczyni dodatkowo zarzuciła nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 i 5 k.p.c., uzasadniając, że na podstawie art. 413 k.p.c. sędzia Iwona

Szczygłowska powinna być wyłączona od rozpoznania sprawy VIII U 141/11, której wynik jest powtórką niekorzystnego dla niej wyroku z dnia 1 października 2008 r. w sprawie VIII U 1886/08.

Wskazując na powyższe podstawy skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonych wyroków bądź o ich uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżąca ponownie podniosła, iż przedmiotem jej żądania jest wypłata należności po wyrównaniu renty i emerytury, jak również wypłata odszkodowania za wyrządzone szkody oraz krzywdy moralne i fizyczne.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że żąda:

1. Zaliczenia okresu renty od 27.12.1995 r. do 30.05.2005 r. (113 mies.) do okresu składkowego, do obliczenia wysokości emerytury od 31.05.2005 r.,
2. Zaliczenia do stażu pracy okresu składkowego jednego miesiąca, nie zaliczonego wcale przez ZUS do żadnego okresu, ani do składkowego, ani do nieskładkowego przy obliczaniu renty od dn. 27.12.1995 r. i przy obliczaniu emerytury od dn. 31.05.2005 r.,
3. Zaliczenia do stażu pracy okresu składkowego 9 miesięcy, zaliczonych przez ZUS niesłusznie do okresu nieskładkowego,
4. Zaliczenia do stażu pracy okresu składkowego 14 miesięcy tj. od 31.05.1966 r. do 14.08.1967 r. pracy w gospodarstwie rolnym,
5. Doliczenia co najmniej 1/2 wysokości renty brutto (po jej prawidłowym wyrównaniu) do wysokości emerytury brutto (po ponownym i prawidłowym obliczeniu od 31.05.2005 r.), która to suma kwot będzie stanowiła jedno świadczenie emerytalne podlegające prawidłowej waloryzacji,
6. Waloryzacji emerytury od dn. 01.03.2006 r. wskaźnikiem 106,20%,
7. Prawidłowej waloryzacji emerytury, nie podwójnej waloryzacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje C. G. nie zasługują na uwzględnienie, nie zawierają bowiem zarzutów skutkujących koniecznością zmiany bądź uchylenia zaskarżonych wyroków.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanych sprawach była kwestia prawidłowości waloryzacji świadczenia emerytalnego ubezpieczonego od 1 marca 2009 r., od 1 marca 2010 r. oraz od 1 marca 2011 r.

We wskazanym powyżej zakresie Sądy I instancji przeprowadziły stosowne postępowania dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczyły poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c.,

nie popełniły też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, które mogłyby uzasadnić ingerencję w treść zaskarżonych orzeczeń.

W konsekwencji, Sąd odwoławczy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sądy pierwszej instancji uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

W pierwszej kolejności, ustosunkowując się do najdalej idących zarzutów nieważności postępowań, Sąd odwoławczy wskazuje, iż nie są one trafne.

Brak jest podstaw do uznania, że którakolwiek ze spraw połączonych do wspólnego rozpoznania jest sprawą tożsamą z jakąkolwiek inną – wcześniej wszczętą bądź prawomocnie osądzoną - sprawą o to samo roszczenie między tymi samymi stronami. Sama skarżąca nie wskazuje w jakich przypadkach miałyby zachodzić zawisłość sporu bądź powaga rzeczy osądzonej w tożsamych sprawach, również ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby przedmiotowy zarzut był uzasadniony.

Analiza akt sądowych postępowań pierwszoinstancyjnych prowadzi do wniosku, że nie doszło również do pozbawienia wnioskodawczyni możliwości obrony jej praw. W tym miejscu wyjaśnienia wymaga, że zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, z. 3, poz. 66; postanowienie SN z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517). Nieważność ze względu na tę przyczynę zachodzi np. w razie niezawiadomienia strony o rozprawie, co skutkowało jej nieobecnością, w przypadku rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym, gdy rozprawa jest obligatoryjna (zob. wyrok SN z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSNC 1975, nr 5, poz. 84). Za pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw przyjmuje się też zaniechanie rozpoznania wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu lub bezzasadne oddalenie takiego wniosku (zob. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, Lex nr 19607). Żadna z powyższych okoliczności nie miała miejsca w postępowaniach przed Sądami I instancji. W szczególności podkreślenia wymaga, iż dla ubezpieczonej ustanowiono postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 r. w postępowaniu VIII U 27/11 Sądu Okręgowego w Gdańsku pełnomocnika z urzędu. Na skutek braku współpracy wnioskodawczyni z pełnomocnikiem został on zwolniony z obowiązku zastępowania strony, a dla C. G. – postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2012 r. wyznaczonego innego pełnomocnika, któremu wypowiedziała ona pełnomocnictwo. W tym stanie rzeczy nie może być zatem mowy o pozbawieniu strony możliwości obrony swoich praw. Wniosek ubezpieczonej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został bowiem pozytywnie rozpatrzony przez sąd. Nieskorzystanie przez wnioskodawczynię z ustanowionej profesjonalnej pomocy prawnej było jej samodzielną decyzją i w żaden sposób nie może stanowić o uniemożliwieniu jej obrony swoich praw.

W sprawie VIII U 141/11 nie zachodziła nadto podstawa nieważności postępowania w postaci rozpoznania sprawy przez sędziego wyłączonego z mocy ustawy. Okoliczność, iż sędzia Iwona Szczygłowska brała udział w rozpoznaniu wcześniejszej sprawy, w której stroną była C. G., nie wyczerpuje żadnej z przesłanek nieważności postępowania na podstawie art. 48 k.p.c. W szczególności nie jest to sytuacja, do której odnosi się art. 48 § 1 pkt. 5 k.p.c., a mianowicie sytuacja wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z mocy samej ustawy w sprawach, w których w instancji niższej brał on udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

Na wstępie rozważań odnoszących się do meritum sprawy Sąd Apelacyjny wskazuje, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., I UK 357/10, LEX nr 863946). W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych - które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie sądowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych - poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć.

Mając na względzie powyższe Sąd odwoławczy ponownie podkreśla, iż przedmiotem sporu w rozpoznawanych sprawach – ze względu na przedmiot zaskarżonych decyzji - była kwestia prawidłowości waloryzacji świadczenia emerytalnego przysługującego C. G.. Tylko zatem powyższe zagadnienie stanowiło przedmiot ustaleń i rozważań sądów orzekających w tychże sprawach. Sądy te w szczególności nie zajmowały się kwestiami wyrównania renty, jak również odszkodowania i zadośćuczynienia za wyrządzone szkody oraz krzywdy moralne i fizyczne.

Należy nadto zwrócić uwagę na wskazaną w art. 365 § 1 k.p.c. zasadę prawomocności materialnej, zgodnie z którą orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Moc wiążąca orzeczenia merytorycznego oznacza, iż w kolejnym postępowaniu, w którym pojawiła się konkretna kwestia, nie podlega ona już ponownemu badaniu, innymi słowy – przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym kwestia ta nie może być już w ogóle badana (por. wyrok SN z dnia 12 maja 2011r., I PK 193/10, LEX nr 852766; wyrok SN z dnia 12 lipca 2002r., V CKN 1110/00, LEX nr 74492).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy podkreślenia wymaga, że ponownemu badaniu nie podlegają w nim kwestie prawomocnie przesądzone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 października 2006 r. (sygn. akt III AUa 71/06), a mianowicie możliwość podwyższenia podstawy wymiaru emerytury z tytułu doliczenia pracy w gospodarstwie rolnym oraz z tytułu zwiększenia stażu ubezpieczeniowego.

Przechodząc do oceny zarzutów ubezpieczonej podniesionych w zakresie waloryzacji świadczenia emerytalnego dokonanej zaskarżonymi decyzjami organu rentowego Sąd II instancji na wstępie wyjaśnia, iż waloryzacja jest to proces przeliczenia świadczenia związany z inflacją. Waloryzacja w rozumieniu art. 88 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oznacza mechanizm zwiększania nominalnej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych z uwagi na deprecjację ich wartości realnej. Indeksowana jest kwota świadczenia i podstawa wymiaru. Aktualne unormowania art. 88-94 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewidują okresową cenową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy wymiaru w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji przez wskaźnik waloryzacji. Wskaźnik waloryzacji jest równy co najmniej wskaźnikowi cen w okresie od roku przeprowadzenia ostatniej waloryzacji do roku poprzedzającego termin waloryzacji.

Zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) emerytury i renty podlegają okresowej waloryzacji od dnia 1 marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, wynosi, co najmniej 105,0 %. Sposób waloryzacji określa ustęp 2 i 3 cytowanego przepisu, stanowiąc, iż waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji, a waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Z art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika natomiast, że wskaźnik waloryzacji jest równy, co najmniej wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację, do roku poprzedzającego termin waloryzacji, z uwzględnieniem realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia. Ustęp 2 cytowanego przepisu stanowi, iż wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, o którym mowa w ust. 1, jest wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo wskaźnik cen towarów i usług

konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on niższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów.

Stosownie do treści komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 lutego 2009 r. (M. P. z dnia 20 lutego 2009 r.) w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, wskaźnik waloryzacji wyniósł w 2009 r. 106,10%. Tak więc, stosownie do treści art. 88 ust. 1 cytowanej ustawy, po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany organ rentowy prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenia na kwotę 1.143,05 zł.

Według komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12.02.2010 r. (Monitor Polski z 2010 r. Nr 8 poz. 75), wskaźnik waloryzacji emerytur i rent za rok 2010 r. ustalony został na poziomie 104,62 % i pozwany prawidłowo taki wskaźnik zastosował.

Jak wynika z dokumentacji, na dzień 28 lutego 2009 roku skarżącej przysługiwało świadczenie w wysokości 1143,05 zł. Po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenia na kwotę 1.195,86 zł.

Zgodnie zaś z komunikatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lutego 2011 r. (M. P. z dnia 14 lutego 2011 r.) w sprawie wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, wskaźnik waloryzacji wyniósł w 2011 r. 103,10%. Po przemnożeniu kwoty świadczenia przez powyższy wskaźnik pozwany prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenie na kwotę 1.232,93 zł.

Sądy I instancji trafnie stwierdziły, że obok waloryzacji samego świadczenia, stosownie do treści cytowanych powyżej przepisów, jednoczesnej waloryzacji tym samym wskaźnikiem waloryzacyjnym ulega podstawa wymiaru świadczenia. Tym samym należy uznać, że pozwany dokonał prawidłowej waloryzacji zarówno samego świadczenia, jak i podstawy wymiaru świadczenia i ustalił jego prawidłową wysokość, co obrazują matematyczne wyliczenia zawarte w aktach emerytalnych. Wyliczenia te potwierdzają prawidłową wysokość w/w kwot zwaloryzowanego świadczenia emerytalnego wnioskodawczyni.

Na marginesie powyższych rozważań Sąd II instancji wskazuje, że wniosek C. G. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zgłoszony w apelacji w sprawie VIII U 141/11 oraz ponowne wnioski z dnia 3 grudnia 2012 r. podlegały oddaleniu.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Przepis art. 117 § 2 k.p.c. stanowi, że osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Nadto, Sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny (art. 117 § 5 k.p.c.). Niezbędnym warunkiem ustanowienia dla strony pełnomocnika z urzędu jest zatem uznanie przez Sąd udziału w sprawie adwokata lub radcy prawnego za potrzebny, co oznacza konieczność oceny całokształtu okoliczności danej sprawy, a nie wyłącznie sytuacji majątkowej i rodzinnej strony ubiegającej się o przyznanie pełnomocnika. W ocenie Sądu Apelacyjnego na etapie postępowania apelacyjnego nie zachodzi potrzeba ustanowienia dla ubezpieczonej pełnomocnika z urzędu.

Należy podkreślić, że na wcześniejszym etapie postępowania dla wnioskodawczyni został ustanowiony pełnomocnik z urzędu. Na skutek braku jakiegokolwiek współpracy ze strony wnioskodawczyni, pełnomocnik ten został zwolniony od obowiązku zastępowania strony w procesie, a dla ubezpieczonej ustanowiono kolejnego pełnomocnika, któremu C. G. wypowiedziała pełnomocnictwo. W kolejnych wnioskach o ustanowienie pełnomocnika z urzędu wnioskodawczyni nie wyjaśniła powodów uzasadniających brak zaufania i zarzucaną niekompetencję wyznaczonych dla niej wcześniej pełnomocników, a tym samym, w ocenie Sądu odwoławczego, brak było podstaw

do ponownego ustanowienia pełnomocnika. Sąd Apelacyjny nadmienia, iż wszystkie wnioski zgłoszone przez ubezpieczoną podlegały łącznemu rozpoznaniu ze względów ekonomii procesowej jako wnioski zgłoszone w sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania.

Biorąc powyższe pod uwagę powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny uznał apelację ubezpieczonej za bezzasadną i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.